

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра інформатики та кінезіології

Свістельник І. Р.

„ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ ВИДАВНИЧОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

Лекція з навчальної дисципліни

«Інформаційна культура студента»

Галузь знань 01 "Освіта"

Напрямок підготовки 017 "Фізична культура і спорт"

Факультет фізичної культури та спорту,
факультет післядипломної та заочної освіти

Львів 2018

ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ ВИДАВНИЧОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Інформаційна діяльність є невід'ємною частиною всіх сфер суспільного життя. Вона має певну мету і завдання, для реалізації яких існують конкретні засоби, що сприяють отриманню необхідних результатів. У нашій державі існують спеціальні інформаційні установи, що складають систему інформаційного забезпечення користувачів документальною інформацією універсального, галузевого, проблемно-тематичного змісту. Створюються також умови для здобуття професійної освіти в цій галузі — підготовка фахівців для роботи в органах інформації. Водночас інформаційні структури формуються як органічні складові багатьох установ та організацій. Інформаційна діяльність охоплює всі галузі науки, освіти, виробництва, а також економіку, політику, культуру, техніку, галузь фізичної культури і спорту тощо.

Науково-інформаційна діяльність є ключовим напрямом інформаційної діяльності. Вона має свій предмет і методи дослідження, що відображено у Законі України „Про науково-технічну інформацію” (1993). Науково-інформаційна діяльність визначена у цьому Законі як „сукупність дій, спрямованих на задоволення потреб громадян, юридичних осіб і держави у науково-технічній інформації, полягає в її збиранні, аналітико-синтетичній обробці, фіксації, зберіганні, пошуку і поширенні”. *Об'єктом науково-інформаційної діяльності є наукова інформація, яка відображає відомості про досягнення науки, техніки, виробництва, одержані в результаті науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та громадської діяльності.*

В Україні науково-інформаційна діяльність здійснюється загальнодержавними, галузевими, регіональними органами науково-технічної інформації та інформаційними службами в установах, організаціях, навчальних закладах тощо. Провідною науковою організацією у галузі інформаційної діяльності та видавничої справи є *Книжкова палата України* імені Івана Федорова.

Книжкова палата України імені Івана Федорова. Створена головою Ради Народних Міністрів Української Народної республіки В. Винниченком за поданням Міністра народної освіти УНР професора І. Огієнка 24 січня 1919 року. Організована для забезпечення інтересів держави у нарощенні інтелектуального потенціалу, сприяння розвитку національної культури, науки й освіти, книговидавничої та бібліографічної справи, комплектування й зберігання всієї друкованої продукції – документальної пам'яті України. Серед її завдань – проведення наукознавчих, книгознавчих та бібліографічних досліджень; створення автоматизованої інформаційно-бібліографічної мережі України, баз даних бібліографічної та реферативної інформації; видання бібліографічних покажчиків, реферативних журналів, науково-аналітичних оглядів. Книжкова палата здійснює бібліографічну реєстрацію та централізовану каталогізацію всіх без винятку видів видань, вивчає книжковий ринок, аналізує тенденції розповсюдження видавничої продукції, комплектує і зберігає повний і недоторканий фонд Державного архіву друку, розробляє і здійснює контроль за дотриманням стандартів України суб'єктами видавничої справи тощо. Книжкова палата зберігає газети, журнали, плакати, книги та інші друковані матеріали, видані на території України, починаючи з 1917 року.

Виняток становлять лише інформаційні видання Західної України, яка була приєднана до України 1939 року, та інформаційні видання Автономної Республіки Крим (у складі України з 1954 року).

Ще однією важливою державною організацією, яка здійснює інформаційне, аналітичне, консультаційне та організаційне забезпечення наукової, виробничої, економічної діяльності та ведення баз даних, є *Український інститут науково-технічної експертизи та інформації* (УкрІНТЕІ).

Український інститут науково-технічної експертизи та інформації. УкрІНТЕІ створено з метою здійснення та наукового супроводу заходів з реалізації державної політики у сфері науково-технічної експертизи, науково-технічної інформації, інноваційної діяльності та трансферу технологій. Місія інституту полягає у забезпеченні наукового, науково-технічного та

інноваційного розвитку шляхом експертної, інформаційної та консалтингової підтримки.

Напрями діяльності інституту є наступними:

- наукові дослідження та науково-технічні розробки;
- організація та проведення наукової та науково-технічної експертизи;
- збір, аналіз та поширення науково-технічної інформації;
- управління інтелектуальною власністю;
- супровід трансферу технологій;
- електронна бібліотека дисертацій;
- школа наукових стартапів;
- музей науки.

В УкрІНТЕІ функціонує власний інтернет-портал на базі потужного веб-сервера, що дозволяє максимально швидко отримувати нову інформацію в галузі науки, техніки та економіки, а також одночасно оперативно надавати на вітчизняний та зарубіжний ринки відомості щодо новітніх технологій, бізнес-проектів тощо.

Науково-інформаційна діяльність України реалізується завдяки двом процесам:

перший – створення нових знань із застосуванням спеціально опрацьованих інформаційних ресурсів;

другий – взаємодія отриманих нових знань чи інформаційних ресурсів з користувачем, перетворення інформаційних ресурсів в інформаційний продукт завдяки процесу аналітико-синтетичного опрацювання інформації та одержання нової інформації – інформації нового змісту, нового знання у формі інформаційного продукту або послуги.

У науково-інформаційній діяльності можна виокремити напрями, які забезпечують функціонування багатьох інформаційних установ: формування інформаційних ресурсів, інформаційне забезпечення користувачів, видавнича діяльність. Формування інформаційних ресурсів забезпечує підтримку бази даних науково-інформаційної діяльності. Під час підготовки інформаційного

продукту виконується комплекс заходів з аналітико-синтетичного опрацювання інформації, створення інформаційно-пошукових систем, оновлення та актуалізації інформаційних ресурсів. Організаційним процесом доведення нової інформації до користувача є поширення досягнень науки.

Усі методи інформаційної діяльності ґрунтуються на використанні аналітико-синтетичного методу опрацювання першоджерел для отримання інформації, а також її класифікації, оцінки, аналізу та узагальнення. Формами аналітико-синтетичного опрацювання інформації прийнято вважати анотування, реферування тощо, методом – інформаційний аналіз та інформаційний синтез. Інформаційний аналіз передбачає змістове опрацювання інформації, а інформаційний синтез – процес узагальнення інформації, отриманої в результаті інформаційного аналізу. Результати синтезу можуть бути різними: бібліографічний опис, анотація, реферат, огляд.

У структурі інформаційної діяльності вагоме значення належить оглядово-аналітичній діяльності. Мета цього напрямку — інформаційне забезпечення управлінських рішень і створення системи інформаційної підтримки базової діяльності користувачів інформації. Основним засобом виконання цих завдань є підготовка оглядової інформації, що дозволяє систематизовано та узагальнено оцінити стан певної галузі науки, техніки, виробництва, культури, освіти (досягнутий рівень, тенденції та перспективи розвитку, організаційно-економічну ситуацію тощо), галузі фізичної культури і спорту. Підготовка оглядової інформації ґрунтується на основних процесах опрацювання інформаційних джерел, головними серед яких є виокремлення і систематизація відомостей та кількісних даних, які характеризують різні аспекти стану розглянутого об'єкта; оцінка новизни, достовірності відібраних даних, їх доповнення та уточнення; логічне переосмислення отриманих даних з метою одержання нової інформації щодо стану певної галузі, визначення досягнутого рівня, тенденцій і перспектив розвитку.

Рекомендована література

Основна:

1. Свістельник І. До питання інформаційного забезпечення науковців галузі фізичної культури і спорту // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного

- виховання і спорту : зб. наук. пр. / за ред. С. С. Єрмакова. – Харків : ХДАДМ, 2002. – № 20. – С. 51–56.
2. Свістельник І. Документальні ресурси спортивної інформації : типолого-тематична характеристика // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : зб. наук. пр. / за ред. С. С. Єрмакова. – Харків : ХДАДМ, 2002. – № 25. – С. 7–12.
 3. Свістельник І. З історії джерел інформаційного забезпечення спортивної освіти та науки // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : зб. наук. пр. / за ред. С. С. Єрмакова. – Харків : ХДАДМ, 2002. – № 24. – С. 3–8.
 4. Свістельник І. Інформаційна культура студента : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту / Ірина Свістельник. – Київ : Кондор, 2012. – 182 с. – ISBN 978-966-351-396-6.

Допоміжна:

5. Кулешов С. Г. Документальні джерела інформації / С. Г. Кулешов. – Київ : УкрІНТЕЛ, 1995. – 192 с.
6. Свістельник І. Формування інформаційної культури студентів інститутів фізичної культури / Свістельник Ірина // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : зб. наук. пр. / за ред. С. С. Єрмакова. – Харків : ХДАДМ, 2003. – № 2. – С.37–41.
7. Свістельник І. Тенденції розвитку інформаційного забезпечення у бібліотеках ВНЗ фізкультурного профілю / Ірина Свістельник // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури і спорту. – Львів, 2004. – Вип. 8, т. 4. – С. 301–305.
8. Свістельник І. Р. Система наукової інформації: формування, розвиток, перспективи / Свістельник І. Р. // Теорія і методика та методика фізичного виховання. – 2005. – № 4. – С. 2–5.

Інформаційні ресурси інтернет:

9. Український інститут інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uipv.org/ua/zagvid.html>
10. Відкритий доступ до наукової інформації: хто, для чого і як [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kpi.ua/1634-2>
11. Інформаційне суспільство як новий етап розвитку суспільства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://naub.oa.edu.ua/2017/>